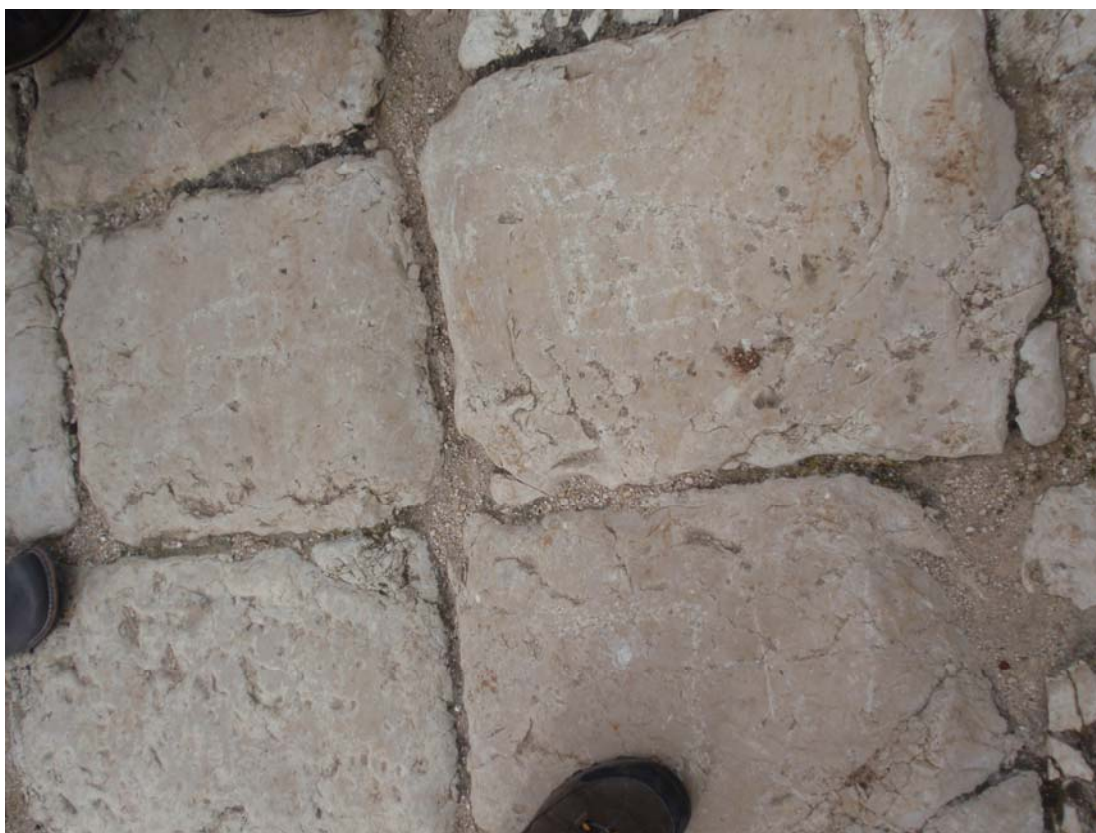

Středa, 15.2. 2012

Dnešek byl úchvatný, jímavý a radostný. Lepší scénář by se snad ani nedal vymyslet, tak to prostě chtěl pán Bůh. Ale pěkně po pořádku. Jako vždy (až na ten včerejšek) budíček v 6:23 (opravdu, přesně v 6:23 nám vždy zvoní telefon – náš milý Dany), snídaně, 7:40 ranní modlitba v hotelu a 8:10 odjezd. Než však začnu, musím popsat naše ranní modlitby před odjezdem. Sejdeme se a je to velice milé. Zazpíváme si s kytarou, každý řekne nějaká ta přání k Pánu Bohu, prostě setkání ve společenství. Navíc, už jsme opravdu společenství přátel, ne náhodně sebraná skupina lidí, poznali jsme se a spřátelili.

Dnešek byl věnován počátkům Ježíšova veřejného působení. Ovšem první zastávka se tomu vymykala, bylo to *Zippori*. Je to národní park, kde jsou ruiny a vykopávky města, které v dobách Ježíšových bývalo jakýmsi hlavním městem, metropolí Galileje (Nazaret byla v té době zřejmě malá vesnička). Že to bylo město rušné, bylo nám jasné, už když jsme přicházeli po jakési starodávné kamenné vstupní kolonádě – cargo. Dany nám ukazoval na kamenech zbytky nákresů – římsí vojáci tam hráli v kostky.

No a pak někdo z naší skupiny přiběhl s kamenem – „účetka z hospody, tři piva přeškrtnuté, dvě ještě nezaplacené“, nebo to asi bylo tehdy víno, že.

Pozorně nasloucháme Danyho výkladu – jinak se ozve „Češi, poslouchejte!“ Uprostřed skupiny stojí manželé Marie a Josef, kteří dnes obnoví manželský slib v Káni Galilejské.

Ale jak máme poslouchat, když jsou kolem nás takové divy – jako např. strom se svatojánským chlebem – mňam, mňam. Janko neváhá a už je nahoře.

Nicméně, nakonec jsme se přece jen ukázali, a došli do hlavní části, kde je galerie – mozaiky. Je to úžasné a je zde pověstná Galilejská starodávná Mona Lisa (opravdu těma očima kroubí a pořád se na vás dívá dokola):

Je tu toho hodně, např. Amazonky:

האמזונות משתתפות בחגיגה

האמזונות הן עם מיתולוגי של נשים לוחמות. הן הגיעו מאזור מרכז אסיה והתיישבו בקפדוקיה שבתחומי תורכיה של היום, שם הקימו לעצמן מדינה. מהזיווג עם הגרגרניזים, גברים מהיישוב הסמוך, נולדו להן ילדים, אך הן גידלו רק את הבנות.

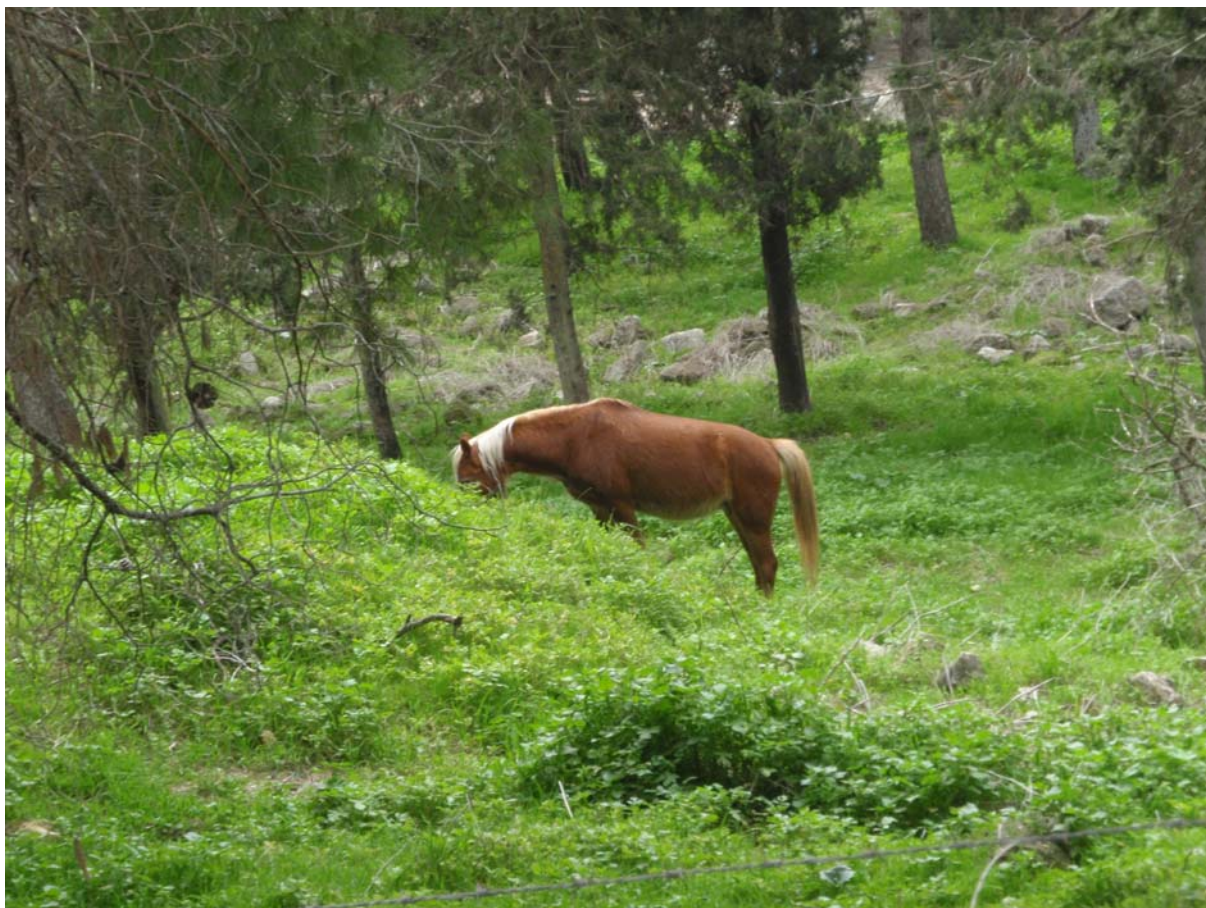
The Amazons Participating in the Festivities

The Amazons are a mythical people of female warriors, who spent their time in hunting and warfare. Originating from Caucasus, they settled in Cappadocia (today's Turkey), which became their realm. They mated with the Gargarensians (men from a neighbouring village), and of the children born, they kept only the girls.

Ještě pohled na Nazaret se zdatnou poutnicí v popředí, a jdeme dále.

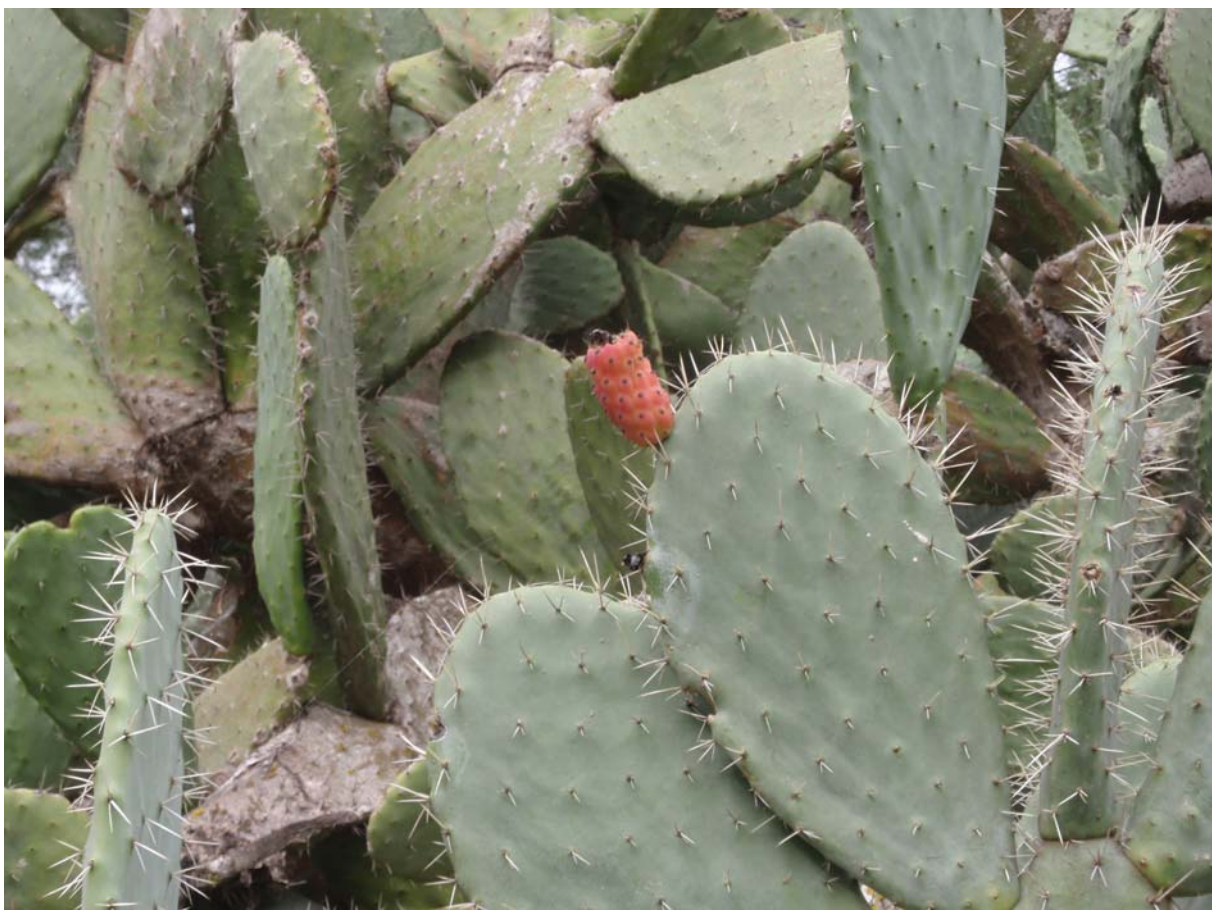
Cestou jsme narazili na pasoucí se koně, kvetoucí mandlovník (a ty mandle pod ním – fakt jsou moc dobré ☺) a prošli hájem opuncí.

Kvetoucí mandlovník:

Ty červené plody opuncí jsme trhali a jedli, je to chutné. Ale teď nevím, tady tomu říkají opuncie, ale v Mexiku podobné rostlině říkají „mexické zelí“ neboli nopál a dávají ty mladé plody do všech možných salátů.

A Dany vykládá i v opunciovém háji a volá „Češi, neztrat'te se mi tu“ ...

Cesta dolů od Zippori k busu. Není to nádhera?

A toto prosím je levandule (já mám doma na zahrádce takové ubohé prťavé keříčky pod růžemi, aby na ně nelezly mšice).

Cestou dolů jsme zažili zajímavou příhodu. Cesta totiž byla velice rozbahněná a nějaké auto se pokoušelo vyjet nahoru! Samozřejmě v kopci, tedy skoro dole, daleko nedojelo, beznadějně zapadlo. Po chvíli vysvětlování se několik zdatných poutníků vrhlo do práce. Nejprve strategický plán: kam a jak to auto otočíme, aby mohlo sjet dolů? Makali a makali a asi po půl hodině bylo auto šťastně vysvobozeno. Osádka byla velice vděčná. Ovšem když jsme přišli k busu, byli jsme všichni tak zablácení, že šofér Achmad přiběhl s kbelíkem vody a kartáčem a postupně nám drhnul boty a zablácené kalhoty (přece si nepustí do svého busu takové bláto) a teprve pak jsme postupně nastupovali.

Nicméně, jelikož jsme byli zdatní a v tom blátě seběhli kopec rychle, plánovaný odjezd v 10:20 se posunul pouze o tři minuty. Tedy 10:23 odjezd do *Káně Galilejské* (nebo snad Kány – jak se dnes říká?) a začíná nejkrásnější část naší cesty – Galilea. Galilea a Judská poušť, to mě nadechlo nejvíce. No vlastně taky Betlém, prostě je tu fantastické vše. Atmosféra nabitá spiritualitou člověka vezme. Ovšem zde v Galileji jsem začala chápat bibli úplně jinak, najednou jakoby ožila, viděla jsem ty příběhy před očima tam, kde se staly.

Káně je dnes muslimské městečko, ovšem na tom místě, kde došlo k prvnímu poodhalení Ježíšových zázračných schopností, stojí dva křesťanské chrámy, řecký ortodoxní a katolický. My jsme spěchali do onoho katolického kostela Zázraku, neboť jsme zde měli zamluven čas na mši od 11:00 hodin. Náš milý Dany sice ještě z busu volal, že se o 15 minut opozdíme, ovšem skvělý šofér Achmád to stihl stáhnout na dvě minuty. Cestou jsem samozřejmě dala k dobrému onu „historku“, jak se učedníci probudí ráno v Káni Galilejské: kocovina jak s..., hlava třeští, sucho v ústech. Šimon říká, „chtělo by to trochu vody“. Na to Ježíš „tak já pro ni skočím“. „Ty kámo, Ty už prosím Tě ne!“ . Spěcháme ke kostelu Zázraku a cestou mjíjme různé krámky.

Tak tedy, Káně Galilejská. „Dle tradice“ byla ta svatba zde:

My však jdeme ke kostelu Zázraku, kde dle jiné „tradice“ byla ona svatba:

Cestou mĳíme rųznĳ krĳmky, aspoų vĳme, ųe jsme opravdu v Kĳni:

A uų jsme tady – kostel Zĳzraku:

V kostele Zĳzraku jsme jako obvykle zahĳjili naųi mųi s kytarou. Zpĳvĳnĳ nĳm uų jde perfektnĳ a po tĳto mųi nezųstalo snad ani jedno oko suchĳ. Byla totių spojena s obnovou manųelskĳch slĳbų. Odhodlal se sice pouze jeden pĳr z naųi poutnickĳ vĳpravy, a to pĳrĳznaĳnĳ poutnĳci se jmĳny Marie a Josef, ale bylo to ųchvatnĳ. Po 39 letech manųelstvĳ si zde znovu slĳbili vĳrnost a lĳsku, k tomu jim Tomĳų poųehnal, my zazpĳvali a nakonec malĳ dĳrek mĳstnĳho kostela – svatebnĳ pochod z Lohengrina. Za zvukų Lohengrina vynĳųel Josef Marii z kostela v nĳruĳĳ, a my opravdu slzeli.

Bohužel jsem nemohla zachytit to, jak po svatbě vynáší Josef odtud Marii v náručí, byla jsem ještě uvnitř v kostele. Ale je to na www.protisvetlo.cz tam jsou fotky našeho dvorního fotografa Martina Staňka (jinak je Mgr. Staněk odborný duchovní asistent u Nejsvětějšího Salvátora v Praze).

Otec Tomáš pronesl zajímavé kázání o roli Marie coby zprostředkovatelky mezi Ježíšem a lidem.

Když vše skončilo, potřebovali mnozí na toaletu, vchod na toalety je opravdu kouzelný:

Ve 12:15 odjezd k hoře Tábor, odkud jsme se rozdělili na dvě skupiny: čilých a pracovitých. Ta první se rozhodla pro pěší výstup a ta druhá jela taxíky, aby nám nahoře připravila piknik. V autobuse jsme se museli rozhodnout, kdo kam, a nahlásit to Petrovi, aby měl ovečky v pořádku spočítané. Já se hlásila do skupiny čilých. Petra to evidentně zaskočilo (no není divu – vždyť ten první večer mě málem do kibucu nesli): opravdu chceš jít pěšky? Je to náročné, a jaké máš boty? Přece Adidasky koupené na trhu v Gruzijském Kutaisi, a ty mne dosud nezklamaly. No, vystrašil mne tak, že jsem málem změkla, ale nakonec jsem zůstala pevná ve svém rozhodnutí. Když tam vyšel Ježíš, vyjdu i já! (To jsem ještě netušila, že největší překážkou nebude ani těžký terén, ani to velké převýšení, ale stádo býků. Nevím proč, ty býky jsem nestihla vyfotit, asi nás Petr od nich hnál.)

Začíná tedy výstup na horu Tábor.

Už jsme skoro nahoře, už jen kousek!

Helenko, kde se to loudáš? Vydrž, už tam budeme!

Opravdu, už jsme skoro nahoře. Zde čekáme na Petra, který jde poslední, abychom po cestě nikoho neztratili. U té zídky za mnou se sejdeme a budeme ji přelézat (jinak bychom ji museli obejít, a to prý je velký kus).

Zídku jsme šťastně přešli a jsme tady. Opravdu, piknik je nachystaný, naši pracovníci se činili! Nahoře ale fouká, tak rychle k bundám, které nám pracovníci vyvezli nahoru, občerstvit se a my „tři hříšníci“, tj. já, Pavel a Hanka hledáme místo bokem, kde si dáme našeho čouda. Nic z toho jsem raději nefotila a zpět ke spiritualitě. Dle oranžové bundy je jasné, kdo kráčí k Bazilice Proměnění Páně. Otec Tomáš jde vše připravit na mši.

A už tu je zbytek výpravy. Dany nám opět vše pěkně pověděl. Vypráví hlavně o architektu Barluzzi, který Baziliku postavil. A nejen tuto baziliku, ale mnoho dalších zajímavých staveb zde v Izraeli.

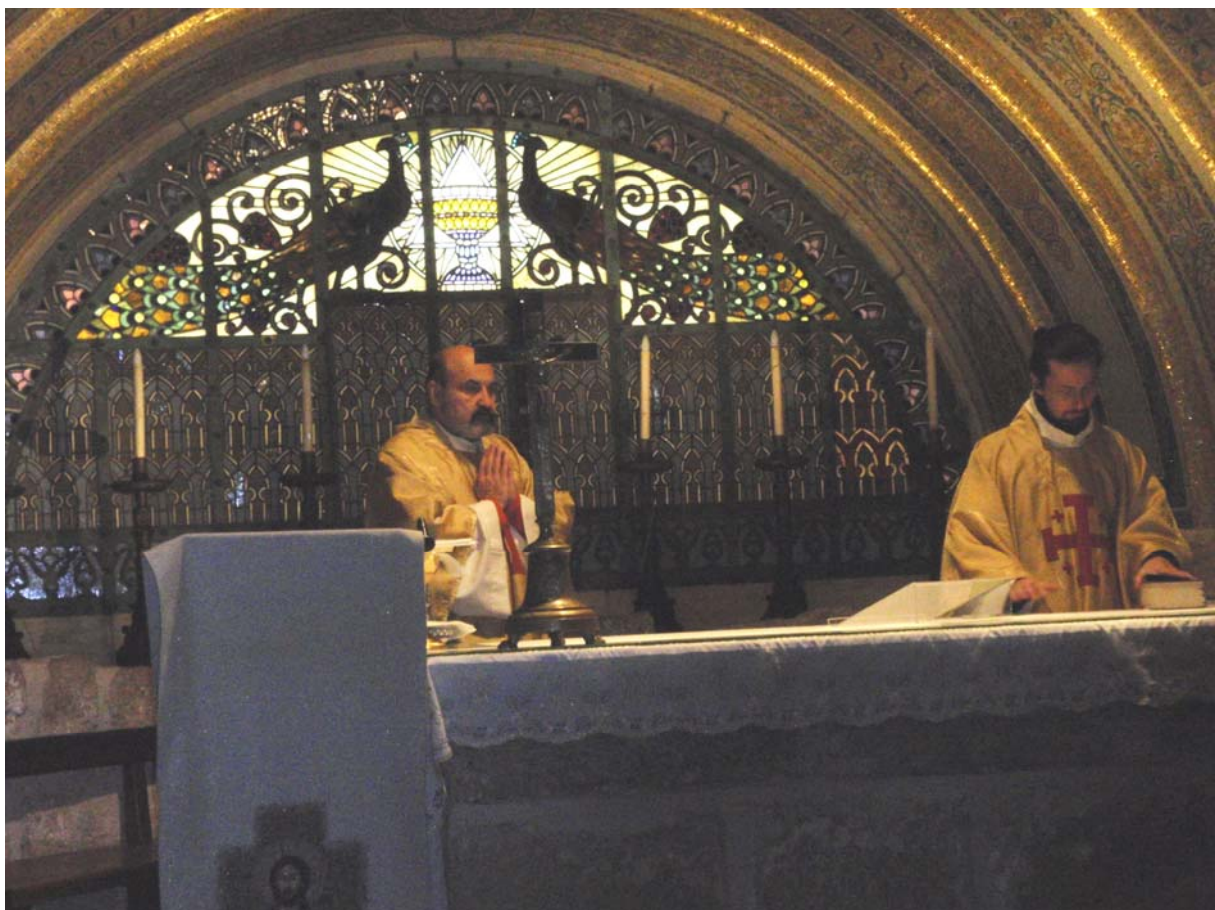
A zde je pan architekt:

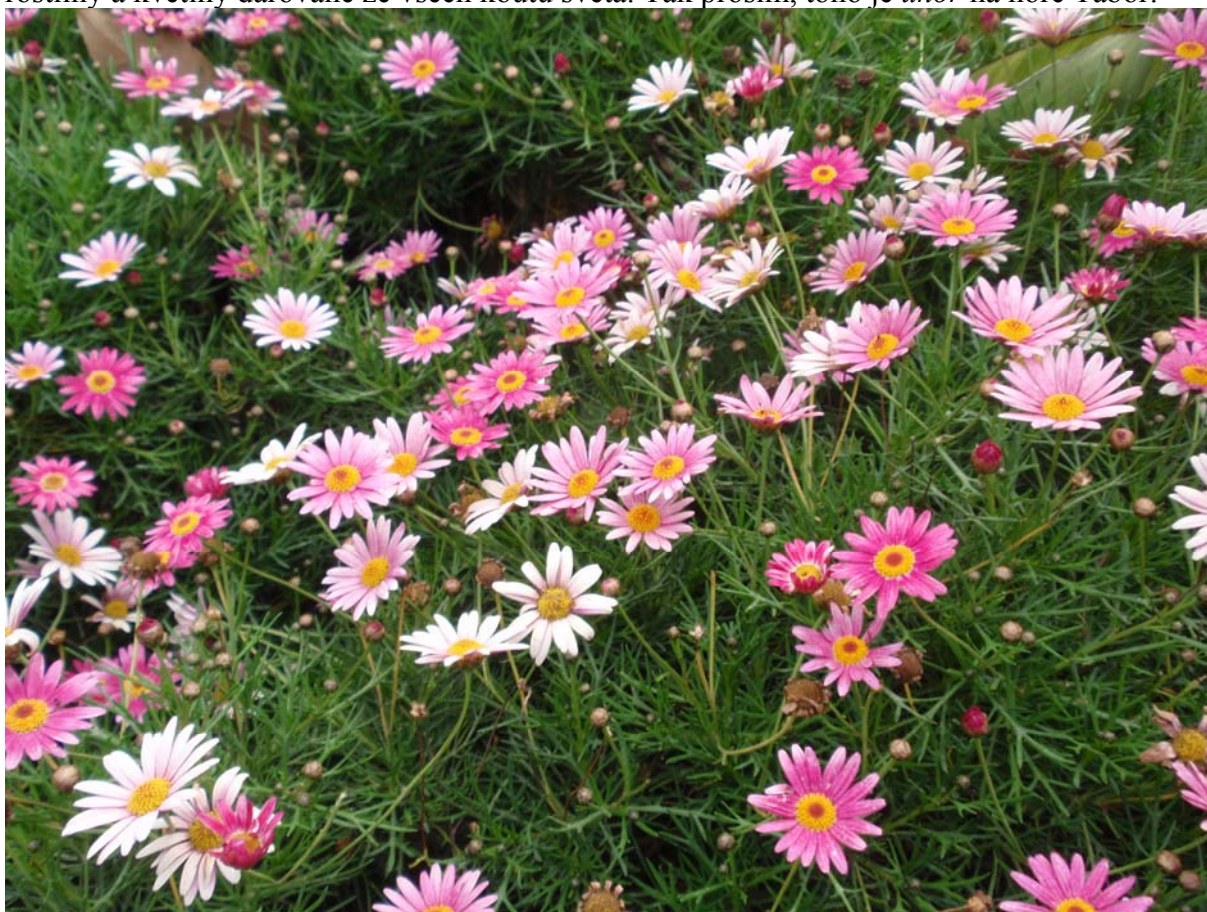
Za chvíli zde začne naše mše svatá:

A již začínáme. Tentokrát má kázání Petr Vacík. Velice zajímavé zamyšlení o *proměnách*. Kdo a co se vlastně proměnilo v Káni Galilejské? A k jaké proměně došlo zde na hoře Tábor? Nezačali např. učedníci vidět Ježíše jinak, novými očima?

Po mši jsme si šli ještě prohlédnout okolí baziliky. Je zde nádherný park, ve kterém jsou rostliny a květiny darované ze všech koutů světa. Tak prosím, toho je *únor* na hoře Tábor:

To jsou argentinské květiny.
A vida, jsou tu i české macešky!

Nějak se nám ochlazuje, obloha vypadá hrozivě a tak Dany shromáždil a spočítal své ovečky a zavelel: „Češi, odjezd v 16:43!“

Tentokrát jedeme všichni taxíky, pěší sestup bychom už nestihli (a taky proč, že). Jedeme zpět do Nazareta, jedno z mála míst, kde jsme strávili v hotelu více než jednu noc. Je to příjemné, konečně si trochu probrat kufr, rozmyslet co dál, případně něco přeprat. Také jsem konečně vytáhla notebook a dělám si o dnešku pár poznámek. Jak jsem řekla na začátku, deník nestímám, ten budu muset sepsat až doma. Přitom jsme si vzpomněla, že Dany nám také vysvětlil, že to husitské město v Čechách nepojmenovali husiti dle toho, že tam *tábořili*, ale právě podle *hory Tábor* zde v Israeli.

Po večeri máme ještě ve 20:00 hodin (dobrovolnou) společnou modlitbu růžence. Otec Tomáš nám nejprve vysvětlil princip růžence a dodal, že kdysi také to považoval za takové nesmyslné omílání jakoby mantry, než pochopil hluboký smysl modlitby růžence. Každý desátek jsme věnovali zamyšlení nad nějakým tématem a přímlovou k tomuto tématu. Bylo to opravdu zajímavé až jímavé. Ovšem v pološeru a při svíčkách jsem brzy začala trochu odpadávat. Než jsme se desátek domodlili, zapomněla jsem to téma. A na konci jsem už u každého desátku usínala. Bylo mi to trapné, přemáhala jsem se, ale nešlo to (naštěstí jsem nebyla sama, z boku se ozvalo docela hlasité zachrápání).

A tak když vše skončilo a ozvala se naše milá kytara, otec Tomáš poznamenal, že nevádí ani to, když někdo u růžence usnul, i to má smysl (a mně se zdálo, že se při tom významně dívá na mne a styděla jsem se). Tak skončil pátý den našeho putování po stopách Ježíšových.

Na zítřek se obzvlášť těším, užijeme si opravdu celou Galileu. Tak se mi splní sen z roku 2008, kdy jsme s těmi Židy bleskově projeli Galileu autobusem, protože „tady není nic zajímavého“. Bylo mi to tenkrát líto a umínila jsem si, že se sem ještě někdy vrátím. Takže už zítra!

Čtvrtek, 16.2. 2012

Jako vždy, telefon zvoní v 6:23, v 7:00 je snídaně a v 7:40 společná ranní modlitba v hotelu s kytarou. A už v 8:10 odjíždíme – směr hora Blahoslavenství. Zde bude dle plánu prohlídka areálu a duchovní impuls, už se nemohu dočkat. Tak pěkně popořádku.

Chrám na hoře Blahoslavenství – architektem je samozřejmě nám již známý Antonio Barluzzi. Jeho stavby jsou zajímavé tím, že perfektně zapadají do místní krajiny a umocňují ten silný dojem spirituality, kterou zde vdechujete všude.

Tam dole je jezero Galilejské (či Genezaretské, tady tomu říkají Galilejské moře), v pozadí Golanské výšiny. V popředí naše lékařka, jinak asistentka a ministrantka u Nejsv. Salvátora:

Zde není třeba komentáře, snad jen překlad pro nás, kteří jsme neprošli klasickým prvorepublikovým gymnasiem, nýbrž jsme absolvovali SVVŠ:

Blahoslavení, kteříž protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské.

Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.

Následuje v 10:30 pěší sestup z hory. Mohli bychom sice jet taxíky, protože počasí není moc dobré, prší a všude je plno bláta. Ale skoro všichni řekli, že vytrvají a půjdou pěšky. A tak jdeme, a stojí to za to, už jen ten pohled na Jezero Galilejské! Někteří se zuli a jdou raději bosky, i když, zima je dosti citelná.

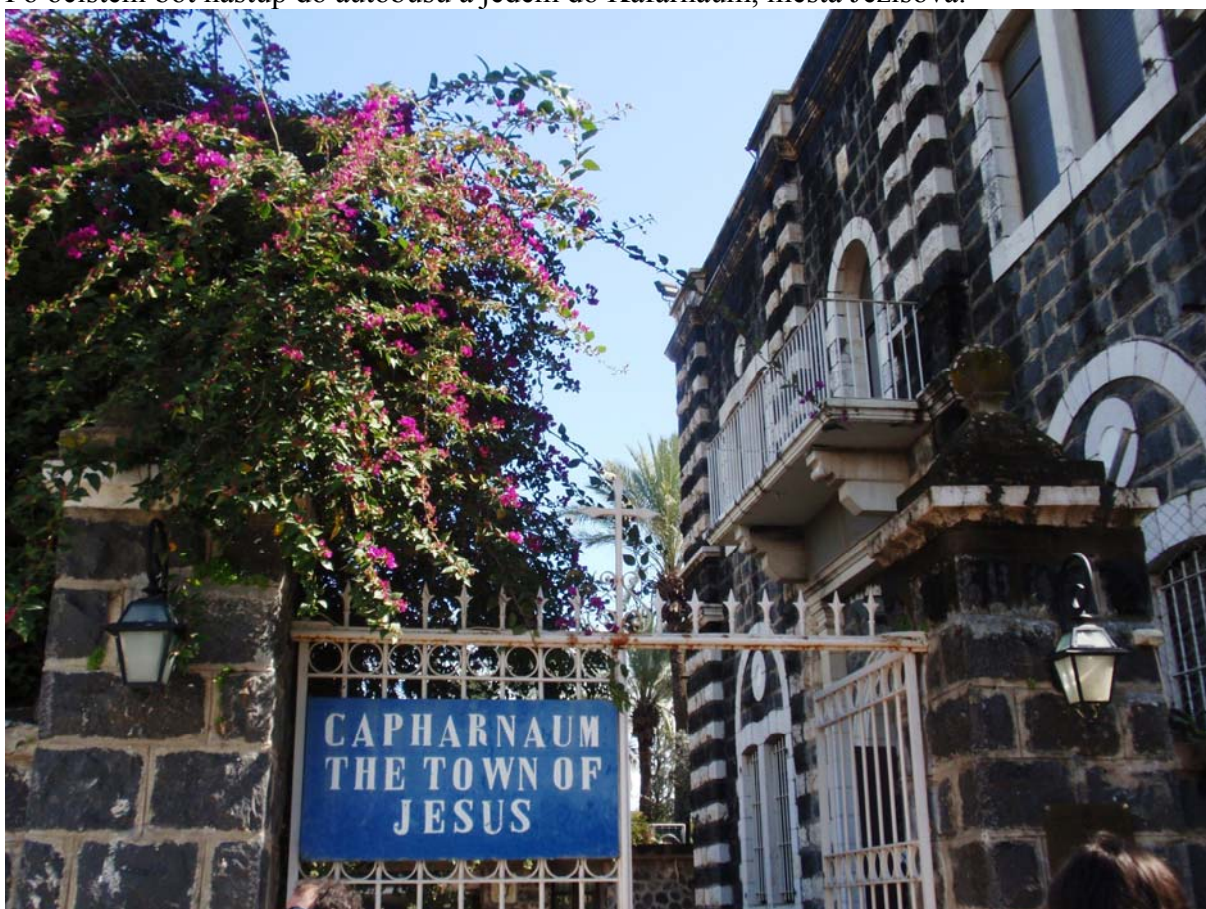
Jé, dole ta vesnička je Magdala, rodiště Maří Magdalény. To jsem nevěděla, že se jí říkalo Magdaléna proto, že se narodila v Magdale, myslela jsem, že je to její druhé jméno.

Není to krása nebeská?

Po očištění bot nástup do autobusu a jedem do Kafarnaum, města Ježíšova.

Prohlédli jsme si areál na břehu jezera, a zde právě ty příběhy z bible opravdu ožily. Např. když jsem viděla, kde tehdy těch několik stovek lidí (včetně Petra a jeho matky, či vlastně celá velice početná Petrova rodina) bydlelo a žilo, byl mi hned jasný ten příběh, jak podávali Ježíšovi nemocného i s lůžkem přes stěnu. No zřejmě zde byly davy naslouchající Ježíšovi, ty stěny měří jen něco přes půl metru a to lůžko, lehký rákos, tak to bylo nejjednodušší podat horem, ne?

A zde je sv. Petr, kterému tady Ježíš uzdravil tchyni, jak poznamenal páter Petr Vacík.

Poté, co jsme si prohlédli areál, sešli jsme se na takovém pěkném místě, kde nám Dany vysvětloval historii Izraele a vše ukazoval na mapě a Petr Křížek četl příslušná evangelia z Matouše vztahující se ke Kafarnaum.

Sešli jsme k jezeru Galilejskému, kde jsme na břehu poobědvali v restauraci.

A pokračujeme dále k tomu místu, kde nastal zázrak rozmnožení chleba a ryb, tedy Taghba.

Toto místo bylo známo jako Heptapegon, což znamená „místo sedmi pramenů“.

V atriu Baziliky Rozmnožení jsme se shromáždili pod starým olivovníkem:

Uvnitř Baziliky Rozmnožení jsme si zase krásně s kytarou zazpívali:

A pokračujeme k chrámu Primátu sv. Petra s Mensou Christi, kde Ježíš ustanovil Petra coby skálu svým následovníkem, čili prvním papežem. A opět působivá mše venku v přírodě, to mám nejraději. Kázání bude mít tentokrát páter Petr Vacík, už se připravuje:

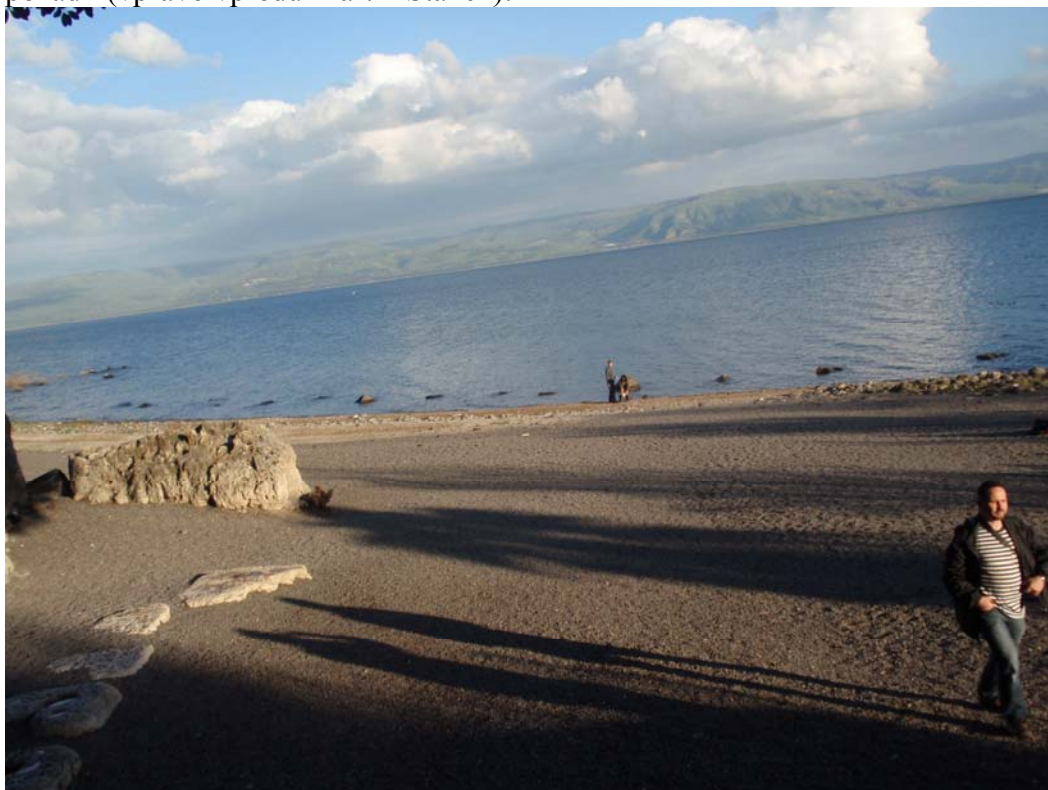
A začínáme:

To kázání je nádherné, že Pavle (Kubát):

A opravdu, toto bylo jedno z nejkrásnějších kázání. Úžasně živé a vtipné, jako bychom byli u toho, když se Ježíš ptá Petra: „Miluješ mne víc než všechno ostatní?“ A Petr odpovídá „Ano, mám Tě rád Pane“. (To je jako by se tě tvoje milá zeptala, miluješ mne? A ty na to, ale jo, mám tě rád.) Ježíš se ptá znovu: „Miluješ mne?“ a Petr opět „ano, mám Tě rád“. A Ježíš se ptá potřetí: „Máš mne rád?“ Petr udiveně, „Pane, Ty znáš mou duši a mé srdce, proč se mne ptáš už potřetí?“ A vysvětlení Petra Vacíka: Ježíš se neptá třikrát stejně, Ježíš jde k Petrovi dolů, aby mohl odpovědět čestně a po pravdě. No bodejť by Petr mohl čestně odpovědět, že miluje Pána více než všechno ostatní, když ho před týdnem třikrát zradil, a navíc mu právě zde Ježíš uzdravil tu tchyni! Tak ještě pohled na jezero s výhledem na Golanské výšiny v pozadí (vpravo vpředu Martin Staněk):

Ještě ke Golanským výšinám. Pamatuji si, že když jsem tady byla v tom r. 2008, projížděli jsme po druhém břehu jezera a náš průvodce nám vysvětloval, proč bylo pro Izrael opravdu životně důležité obsadit Golanské výšiny. Ono tam nic není, jenom poušť, ale když je obsadila Syrie, tak měli jezero a údolí Jordánu jako na dlani. Tím hrozili zničit veškerý život v Izraeli, protože všechna voda pochází z Jordánu. Natož když pohrozili obrácením toku Jordánu! To by byl konec. Tak jsem se na to Danyho zeptala, a ten to potvrdil. Ano, to byla *válka o vodu* (v průběhu šestidenní války v r. 1967).

Bylo to dnes úžasně nabitě, odjíždíme zpět do Nazareta. Ráno po obvyklé ranní modlitbě v hotelu odjedeme do Jeruzaléma.

Pátek, 17.2. 2012

Nejprve jsme zastavili nakrátko v Kumránu, abychom měli možnost uskutečnit slibované nákupy. Koupila jsem nějakou kosmetiku s bahnem ze Slaného moře, a co hlavně, výrobky z olivového dřeva. Mají tady překrásné věci. Potáhnu toho domů tolik, že nevím, zda se mi ten kufr dostatečně nafoukne, ale snad to nějak zvládnou. Tak tedy, vzhůru, zpět do pouště:

Ve 13 hod vyrážíme do Jeruzaléma. Příjezd je naplánován tak, že půjdeme trochu netradičně dolů údolím potoka Cedron. No, ono tam už dávno žádný potok není, zbylo jen koryto. A už jsme v Jeruzalémě a jdeme směrem Olivová hora.

Musím ještě zmínit to, že v celém Izraeli je značný rozruch, v Jeruzalémě prý bude (asi po 50 letech) sněžit! A tady nejsou vůbec na sněžení vybaveni. Tož uvidíme.

Ono sice nesněží, ale fouká strašně silný ledový vítr, prší, zkrátka Slota (nebo Nečas?). Přesto statečně šlapeme, však jdeme do Getsemanské zahrady (to v pozadí je Hebrejská universita).

Jsme poutníci stateční, zima, horko ani déšť nám nevadí, vydržíme dokonce poslouchat i Petrův výklad (no ono tady níže už to není tak strašné, vykukuje i sluníčko):

A už jsme v Getsemanské zahradě, odkud je pěkný pohled na jeruzalémské hradby, za nimiž vykukuje zlatá kopule mešity na skále.

„Oficiální“ Getsemanská zahrada je sice ještě o kousek dále, ale Petr Křížek vybral toto místo, kde budeme nyní každý sám v tichu meditovat. Tam dále v těch „oficiálních“ Getsemanech by to nešlo.

Každý sám v tichu medituje, je to tady velice působivé.

Ani se nám nechce jít dále, je to tady tak zvláště krásné. Nicméně, nakonec pokračujeme do té oficiální části a již se blížíme k bazilice Všech národů (neboli bazilice Úzkosti):

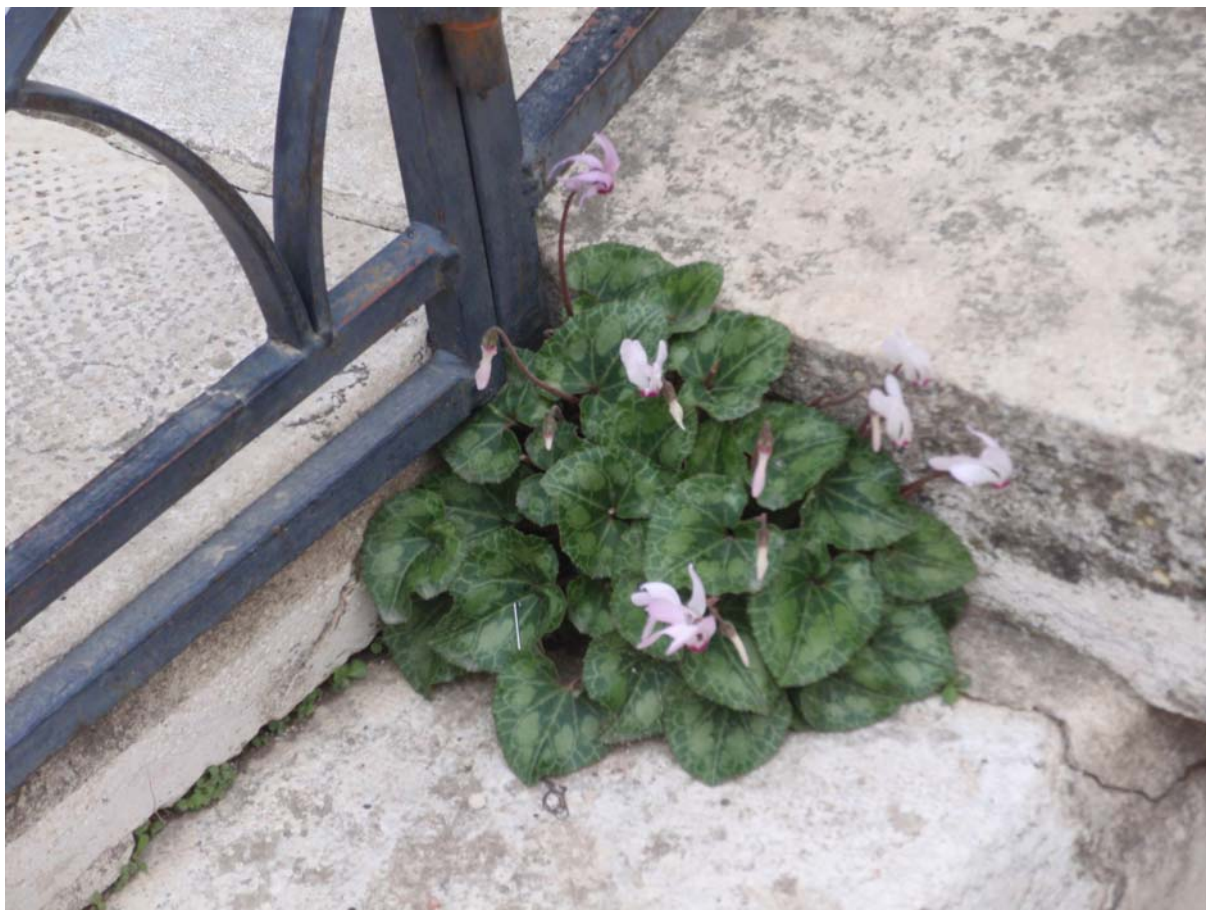
Olivovníky jsou tady velice staré, ale nejsou z dob Kristových. Nejstarší mají asi tak 500 let. Zde je olivovník, který vysadil papež Pavel VI:

Uvnitř baziliky jsou davy lidí, snažili jsme se neztratit, ale neměli jsme šanci. Dany to však předvídal, proto byl sraz až u busu v 15 hod. Kdepak jsou naše krásné klidné mše s kytarou ... tady už začíná ten turistický ruch. Tak se snažím prodrat ven a raději vyfotím baziliku venku:

Podívejte se, kde a z čeho tu dokáže vyrůst brambořík!

A ještě prastaré olivovníky v Getsemanské zahradě a už spěchám k autobusu.

Začíná totiž Sabat a máme v plánu návštěvu páteční židovské bohoslužby v hlavní jeruzalémské synagoze. Jsem na to velice zvědavá. Dostali jsme v pokynech doma instrukce, že na tuto slavnostní bohoslužbu máme mít pěkné šaty, ženy sukně, muži obleky. Jelikož jsme promočení a zmrzlí, musíme být v hotelu zavčas, abychom se stihli ubytovat a převléct.

Všechno jsme stihli a v 16:25 odcházíme od hotelu směr synagoga, začíná to v 18 hod.

No, bylo to zajímavé, ale konvertovat nebudu. Židovská bohoslužba má zcela jiné pojetí než křesťanská. Tak především, ženy sedí odděleně od mužů. Muži jsou v hlavní části synagogy v jakési hlavní lodi, kdežto ženy mají povoleny jen horní boční části. Tak tam sedíme nahoře jak slepice na hřadě a pozorujeme, co se bude dít. Ale neděje se celkem nic. Dole vpředu je malé oddělené místo, kde občas přejde strašně vážně se tvářící muž v černém kaftanu a s co největší pokrývkou hlavy, další se courají tam a zase ven a přitom 18 hodin už dávno bylo! Nakonec to přece jen začalo. Máme sebou letáčky s popisem struktury páteční bohoslužby o sabatu, ale moc se v tom nevyznám. Dole na tom malém podiu se shromáždilo sedm zřejmě nějakých hlavních členů obce, kteří tam krásně zpívají. Tento zpěv je opravdu krásný, žalmy a takové ty jímavé židovské melodie, moc se mi to líbí. Ostatní přítomní do toho stále mumlají jakoby každý sám pro sebe a rytmicky kývají celým tělem, protože židé se modlí celým tělem. Mezitím pořád muži přicházejí a odcházejí. U kterého žalmu nebo v které části bohoslužby jsme, to netuším.

Nakonec se mi chtělo na toaletu, a po krátké poradě s ostatními ženami ji vyrazím hledat. Snad tím nikoho nepobouřím, vždyť ti dole také chodí sem a tam. Našla jsem toaletu, ale pak jsem se ocitla v takové velké vstupní hale, kde postávají skupinky velice nábožně a vážně se tvářících lidí. Jelikož vypadám tak nežidovsky, připadám si, že tam nepatřím a že bych měla raději najít naše ženy. Nakonec jsem je po krátkém bloudění opět nahoře našla a asi za 10 minut byl konec. Poznaly jsme to podle toho, že těch sedm mužů dole na tom podiu přestalo zpívat a vidíme, že naše skupinka mužů se zvedá k odchodu. Tak jdeme taky. Byl to opravdu zvláštní zážitek. Teď se dívám, že jsem to vyličila až jakoby trochu posměšně, to ne, byla jsem spíše zmatená. Sabat má velice hluboký smysl. Není to jen dodržování starověkých rituálů, ale navíc a to hlavně, svátek konce týdne a rodiny, kdy se vše zklidní a rodina je pohromadě. Kromě synagogální liturgie se konají liturgie doma u společného stolu. Rodiny jsou pohromadě s dětmi, prostě – sabat. V dnešní uspěchané době, kdy neděle ne-neděle, tatínek sedí doma u počítače, děti si někde hrají, vždyť se ta rodina skoro ani nesetká, by něco podobného neškodilo zavést také u nás. (Kde jsou ty časy, kdy jsme doma vyráželi každou neděli celá rodina na nedělní procházky do lesa.)

Jelikož se o Sabatu a to zejména v synagoze nesmí fotit, nevložím žádné fotky. Jdeme zpět do hotelu, opět jako vždy máme v 19 hodin společnou večeři. Ale ouha, vždyť zde není žádná jídelna ani restaurace! Jenom taková vstupní malá hala, a když přesně v sedm dojdou, nemám si ani kde sednout. Jídlo se vydává naboku, je to spíše jakýsi bufet. Ajaj, tady nebude naše

společenství s kytarou a společná setkání, na to můžeme zřejmě v tomto hotelu zapomenout. Nakonec jsme se přece jen všichni najedli, ale plánovanou večerní procházku Židovskou čtvrtí myslím všichni vypustili. Byl to nádherný, ale náročný den!

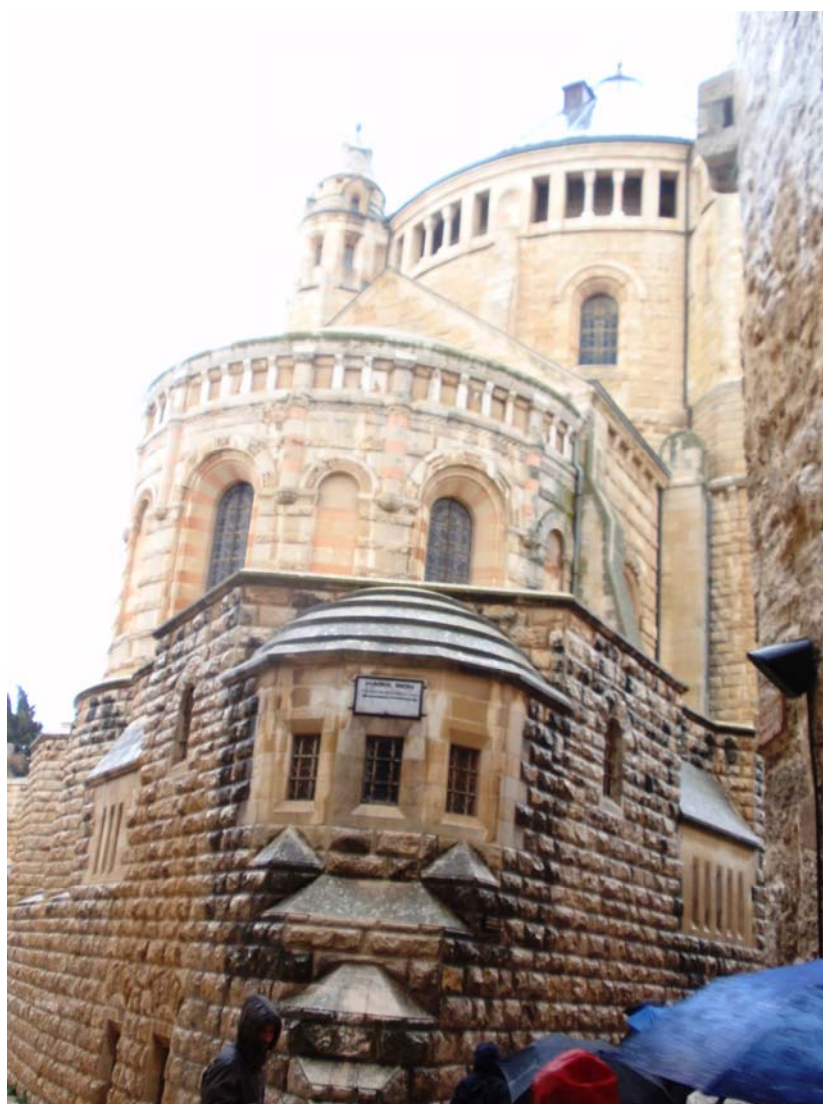
Sobota, 18.2. 2012

A začíná předposlední den našeho putování po stopách Ježíšových. Je to neuvěřitelné, jak ten týden utekl. I zde zvoní telefon na pokoji v 6:23, pak snídaně v našem bufetu dole, ale ranní modlitba v hotelu (7:40) je zde neuskutečnitelná. V 8:10 vyrážíme z hotelu na prohlídku města. A čeká nás překvapení, venku opravdu napadlo trochu sněhu! Bohužel jsem to nevyfotila, foťák mám někde zahrabaný v batůžku a jsem tak navlečená, že se mi jej nechce vyhrabávat. Ale je to opět na stránkách Protisvětlo, kde jsou fotky Martina Staňka z tohoto putování

(www.protisvetlo.cz):

<https://picasaweb.google.com/115554618465451268375/Izrael2012?authkey=Gv1sRgCIPCuvfrqKin1QE&feat=flashalbum#5719706319722534722>

Začínáme Starým městem a toto je hora Sión:

Jdeme dále k hrobu Panny Marie do Baziliky Zesnutí Panny Marie. No, je pravda, že těch hrobů je tady více, ale my jdeme určitě k tomu pravému.

A již jsme uvnitř bazyliky. Je to zde moc pěkné. Následuje naše společná modlitba.

Ježíš obklopen milujícími ženami:

A teď Panna Maria:

Pokračujeme a míjíme sochu krále Davida.

Zde nám Dany řekl, že Židé ji nemají rádi a nejraději by ji sundali, protože to uráží jejich náboženské cítění. Židovské náboženství nedovoluje zobrazovat. Ale daroval ji Jeruzalému nějaký hodně bohatý americký mecenáš, takže to nejde a socha zůstává. Jdeme dále a zde je „dle tradice“ hrob krále Davida:

A už jsme na místě, kde se („dle tradice“) konala poslední večeře Páně, tedy ve Večeřadle. Od mé poslední návštěvy Večeřadlo hodně prohlédlo, jistě to zde opravovali před návštěvou Papeže. Je tam takový zvláštní umělý strom, asi olivovník, vypadá jako ze zlata. Tak jsem se před ním nechala vyfotit, i když jsem navlečená až hrůza, no jako do zimy. Vždyť už nejsme v poušti, ale v zasněženém Jeruzalémě. Venku je stále hodně zima, kolem nuly, padá takový ten protivný sníh s deštěm a fouká silný vítr. Nám to ale nevadí, vydáváme se dále na průzkum Jeruzaléma.

Večeřadlo: „Ze strachu před Židy měli dveře zavřeny“.

Procházíme Siónskou branou, kolem Hnojní brány a kolem římského carcha:

A již se blížíme ke Zdi nářků. Je sice stále zima, ale už se vyjasnilo.
Y'rushalayim zaha v'shel n'choshet v'shel or halo l'chol shi rayich ani ki nor. To je úryvek písně Zlatý Jeruzaléme, melodie je překrásná a zní to asi tak nějak „Jarušalajm zahav šel ...“.

Jdeme ke zdi nářků, papírky do ní mám připraveny. Ale pozor! Ještě je Sabat, proto nesmíme fotit. Také jsme museli pečlivě schovat věci jako křížky, foťáky, naše šátky CK Křížek, apod., abychom někoho nepobouřili. Poté, co jsme se pomodlili u Zdi, jdeme dále kolem Města Davidova ke Lví bráně, kterou vjel Ježíš do Jeruzaléma, kde byl krátce nato ukřižován. Cestou míváme Arabský hřbitov. Petr Křížek nám zde vykládal, jak zde byl s jednou výpravou a vysvětloval, že při vjezdu do Jeruzaléma lidé nadšeně vítali Krista jako spasitele a volali „Hosana, hosana, ...“. Ovšem Arabové právě někoho pohřbívali a tomu „hosana“ samozřejmě rozuměli. Takže výprava poutníků musela ze hřbitova ke Lví bráně téměř prchat.

Arabský hřbitov, dole je vidět Bazilika Úzkosti.

Po krátkém obědě začínáme Via Dolorosa a půjdeme ji až k chrámu Božího hrobu.
Ještě ale vložím fotku z jídelny, kde jsme se zastavili na oběd:

Ecce homo!

A jsme u chrámu Božího hrobu. Ten si pamatuju z první návštěvy dobře, takže se zde s našimi poutníky na chvíli rozloučím a půjdu na schůzku s Vladikem a Valjou, moc se na ně těším. Jak je to dlouho, co jsme se neviděli, od r. 2008, že. Než se ale dostanu k Boykovým, musím ještě vložit fotku chrámu, vlastně jenom jedné části – slavného žebříku, který tam stále stojí:

V chrámu Božího hrobu totiž spolu neustále žárlivě soupeří mnoho křesťanských církví. Každá má vyhrazen svůj prostor a časy bohoslužeb. Chrám se zavírá v 22:00 a otevírá v 5:00. Mezitím jednotlivé církve v noci uklízí své koutečky. No a jednou se prý stalo, že jedna z církví při čištění okna dala žebřík o 10 cm dále, přes pomyslné hranice svého prostoru. Vznikl obrovský spor a dlouho se radili, jak ten žebřík dostat pryč, aby nikdo nepřekročil své teritorium, až jej tam raději nechali. No a víte, kdo ty křesťany rozsuzuje? Muslim, který sídlí naproti v mešitě. Asi je rozsuzuje a usmíruje velice dobře, protože jej křesťané jednou pozvali k návštěvě chrámu, jako výraz vděčnosti. Ale ten odmítl, protože kdyby pozvání přijal, začali by si činit nárok na chrám také muslimové a kdo by to pak všechno rozsoudil?

Takže já spěchám zpět do hotelu, abych se viděla s Boykovými. Cestou potkávám manžele z naší výpravy, kteří mě ujistí, že jdu dobře. To jsem ráda, ono tady v Jeruzalémě se snadno zabloudí. Stejně jsem ale náš hotel chvíli hledala, i když jsem byla na správné ulici, dvakrát jsem jej přešla. Vchod má zcela nenápadný. Konečně! Široký úsměv Vladika a milé oči Valje! Jako bychom se viděli včera. Chtěla jsem pro ně cestou ještě něco koupit, ale to jsem už nestihla. Ovšem jako vždy praktická Valja s tím zřejmě počítala a přinesla oběd pro všechny. Tak alespoň stavím svůj cestovní vaříč a dělám čaj. Další překvapení: když se omlouvám, že si potřebuju zakouřit, Vladik vytahuje svoje cigarety a nabízí mi! Vlodik, ty kouříš? Takový odpůrce kouření? Vlodik jen mávl rukou, „kouřím, a Valja taky, to všechno ti Arabi ... „ No a pak už vykládáme a vykládáme. Mimo jiné mi Vlodik říká, že Židé v Izraeli nemají vůbec rádi křesťany (dokonce snad ještě víc než muslimy): dělali pogromy, dopustili holocaust, ... Také mi Vladik říká, že zanevřel na Boha: Jak mohl dopustit, že má jeho jediná dcera Olga takové trápení? Vnučka Naomi má už šest let, což je sice zázrak, že se se svým nedovyvinutým mozkiem tohoto věku dožila, ale naděje žádná a Olga má 24 hodin denně službu. Je těžké na to něco říct. Přesto mi Vladik nepřipadá tak zoufalý, jako posledně. Má elán, vypráví o činnosti ARTIS, myslím, že ho práce pro svůj ARTIS velice baví a přináší mu uspokojení. ARTIS je dobrovolnická organizace, která žije ze sponzorských darů a její cíl je prostý: vybudovat galerie a vzdělávat děti kulturně bez rozdílu, zda je to Žid nebo muslim či křesťan. Tím by se (snad) v posledku mohlo dosáhnout u dalších generací smíření. No a Valja? Pořád stejně milá a moudrá.

Vladik Boyko:

Valja a já:

Neděle, 20.2. 2012

A je tu poslední den našeho putování! Neuvěřitelné, jak to uteklo, doufám, že se někdy do této nádherné země ještě vrátím. A také vidím, že už mám opravdu hodně stránek tohoto deníku, tak budu stručná.

Tentokrát jsme vstávali velice brzy, protože v 5:00 jsme odcházeli z hotelu, v 5:30 jsme měli vzácnou příležitost účasti na mši u Božího hrobu. Někteří z nás nešli spát vůbec a zůstali v Chrámu Božího hrobu celou noc, i to byla jedna ze zvláštních výhod, kterou náš skvělý Petr Křížek zařídil. Já sice šla na hotel, ale moc jsem toho nenaspala (a otec Tomáš se přiznal, že nespal vůbec, ačkoliv byl také v hotelu). Mše byla nádherná, v latině. Pak jsme se ještě poklonili přímo u Božího hrobu. Zde je vchod do Božího hrobu, kde čekáme, až na nás přijde řada (vpředu Hanka a Janko).

Dle plánu měla následovat snídaně nad střechami města Jeruzalémského. Ovšem počasí je natolik špatné, že to není možné. Dokonce i ten nejmladší a nejstatečnější poutník poprvé, co s námi ti mladí manželé s miminkem chodí, zaplakal! (Pravda, bylo to při přebalování, navíc v té zimě, kdo by nezaplakal, že.)

Otec Tomáš tuto holčičku rád chová v buse na klíně, až mi to nedalo a řekla jsem mu, že je škoda, že musí nosit sebou ten celibát. Vykládal nám předtím příhodu, jak je v Německu pozvali domů na večeři se slovy „... a vezměte sebou také manželky“. Oni na to, „ale my máme celibát!“ Hostitel – „Das macht nichts, nehmen Sie seinem Zölibat mit“!

Na střechách Jeruzalémských:

Tož jsme posnídali na římském Cargo, kde bylo alespoň kam se schovat a pokračujeme ke Zdi, neboť dnes se poprvé v životě dostanu až na Chrámovou horu, kde kdysi stával Jeruzalémský chrám a teď je tam ten symbol města Jeruzalém, zlatá kopule muslimské mešity. Snad nejposvátnější místo všech tří hlavních světových náboženství. Vystáli jsme dlouhou frontu, prošli všemi možnými kontrolami, ale nakonec zvítězili a jdeme dovnitř! Zde ale vyvstala další nečekaná překážka. U druhé nejposvátnější muslimské mešity Al Aksá na Hoře vypukl boj. Dva Izraelité v jarmulkách tam totiž vstoupili dovnitř a provokovali – to je naše město, náš stát, my můžeme všude! Zde je to zařízeno tak, že jsou prostě místa čistě muslimská, kam Židé nesmí. Je to sice na území Izraele, ale muslimská část. Nejde jenom o teritoria, ale také o ta posvátná místa jako Betlém a Chrámová hora. Na těchto místech je neozbrojená muslimská garda, nebo jak to nazvat, ale když se něco semele, pak to hasí Izraelští vojáci (kteří mohou být ozbrojeni). My křesťané můžeme (teoreticky) všude, ačkoliv nás nemají rádi ani Židé ani muslimové. Zdá se to trochu podivné, ale myslím, že rozumné opatření, jinak by se tu snad pozabíjeli.

Tak nás ta muslimská garda vyzvala, že máme opustit Chrámovou horu, že zde není bezpečno. To ale nepřipadá v úvahu! Tak dlouho jsme se těšili, že se sem podíváme. Proto jsme se stáhli do takového podchodu na kraji návrší (aspoň na nás neprší) a čekáme, jak se situace vyvine. Kolem běhají ozbrojení Izraelští vojáci, ozývá se křik a nadávky, vzduchem létají židle, stoly, prostě vše, co se v mešitě najde možného k házení. Mumraj strašný, ale asi po hodině to přece jen utichlo, vojáci obnovili pořádek bez použití zbraní a my konečně můžeme jít na Chrámovou horu. A jsme tady! (Petr Vacík pod deštníkem fotí, vpravo od něj Martin Staněk, tentokrát kupodivu nefotí, ani nemá deštník, ostatní se krčí pod deštníky):

Cestou zpět se ještě zastavujeme u Zdi nářků, abychom se vyfotili (včera jsme nesměli, byl Sabat):

A zde je naše „svatá trojice“:

Ten tunel za nimi je právě to místo, kterým jsme se dostali na Chrámovou horu ke zlaté mešitě. Vstup do něj je přísně střežen. Pokračujeme v cestě na Olivovou horu a dále ke kapli Nanebevstoupení Páně. Šáhli jsme si tam na tu stopu, která „dle tradice“ zůstala po Ježíši, když vstoupil do nebe. A takto jsme tou poslední stopou zakončili program naší Duchovní cesty, našeho putování po stopách Ježíšových. Ještě pár posledních fotek, chudák otec Tomáš, skoro všichni chtěli ještě fotku s ním a on už právem protestoval, vždyť tady zmrznu! (Ta tradiční společná fota jsou na www.protisvětlo.cz).

V pozadí vpravo je Chrámová hora a Jeruzalémské hradby, vlevo město Davidovo a údolí potoka Cedron, v popředí židovský hřbitov.

V popředí židovský hřbitov, dole Pravoslavný chrám se zlatými kopulemi a Bazilika Úzkosti.

Po návratu máme individuální volno, a také nám nabídli naši páteři Petr a Tomáš možnost zpovědi. (Tomáš to komentoval, „ale pouze do 15 hodin, pak už jsem ve vaně a tam nezpovídám“). Tak jsem toho využila a vyzpovídala se ze svých hříchů a d'áblů, kterých mám v sobě nemálo.

Po večeři následuje ještě žehnání dárků, které vezeme ze Svaté země, ale to na fotkách nemám, foťák už mám sbalený. Ale opět, krásně to zachytil Martin Staněk na www.protisvetlo.cz

O půl druhé ráno malé pohoštění, káva, čaj a sušenky + komu co případně zbylo, a ve 2:00 hodiny ráno vyrážíme na cestu zpět. Autobusem na letiště Ben Gurion v Tel Avivu, odkud máme odlet v 06:05.

Ráno po deváté na letišti Praha – Ruzyně nastalo velké loučení, někde i ta slzička, je to neuvěřitelné jak krásné společenství přátel se z nás během těch deseti dnů stalo! Jako bychom se znali odedávna. A to jsem měla obavy, že jedu na takovou cestu sama. Při loučení s Petrem Vacíkem (který byl pro mne osobně velice příjemným překvapením, ta jeho kázání – tak živá a vtipná!) jsem mu řekla: „Já byla vždycky přesvědčena, že nejlepší kázání má otec Tomáš, ale tentokrát jste mě velice potěšil Vy. Vaše kázání byla překrásná, tak živá a vtipná!“. Petr se usmál (byl zjevně potěšen) a řekl „Děkuji, ale neříkejte to Tomášovi“ ☺.

Děkuji, Petře K. a Petře V. a Tomáši H. a Dany a Pavle, Hanko, Helenko, Martine, ..., prostě všichni, kdo jste tu byli se mnou, bylo mi s vámi ve Svaté zemi dobře. Snad někdy u Salvátora ...

